

Салам, Светофор!

(Ҙул-йёр правилисене вёренмелли вайй сценарийё)

Л.М. ПЕТРОВА, Элэк районёнчи Таватри 3-мёш номерлэ «Пучах» ача сачён воспитателё

В о с п и т а т е л ь. Ачасем, эфир сирёнпе пурте пёрле хула урамёнчи Светофор патне җыру җырнине аставатар-и? Ана садике ханана чённеччэ. Вэл пирён пата килме шантарнэччэ, халэ акэ хэйён самахне тытрэ.

С в е т о ф о р кёрет.

С в е т о ф о р. Сывлэх сунатап сире, пёчек тусамсем! Сире курма питё хавас. Эфир мана палларяр пуль тетёп. Эпё – Светофор.

В о с п и т а т е л ь. Пирён ачасем сире лайэх паллаҗҗё. Светофор мён тума кирлине те пёлеҗҗё. Эсё яланах җул җинче, кунён-җёрён канэҗсар ёҗлетён. Ҙаванпа та сана хамаран уява канма чёнес, пёрле выляс терёмёр.

С в е т о ф о р. Тавтапуҗ. Ачасем, манан юратнэ тёссене пёлетёр-и-ха эфир?

А ч а с е м. Хёрлэ, сарэ, симёс.

С в е т о ф о р. Тёрёс. Пёрремёш тёс – *хёрлэ*. Ҙул урлэ каҗакан ватти-вёттине те, транспорт та хёрлэ тёсе курсан чаранса тарать. Пурте каштах канса илеҗҗё. Иккёмёш юратнэ тёс – *сарэ*. Вэл пурне те җул җинче: «Асарханяр, пёр-пёрне упряр, җул урлэ каҗма хатёрленёр», – тет. Виҗҗёмёш юратнэ тёс – *симёс*. Ҙак тёс җуталса кайсан мён тумалла-ха, тусамсем?

А ч а с е м. Ҙул урлэ каҗмалла.

С в е т о ф о р. Тёрёс, симёс тёс җуталсан җул урлэ каҗма юрать. Халь вара сире пёр вайй выляттарас килет. Асархяр-ха, ак җаканта манан юратнэ тёссемпе илемлетнё мечёксем. Сирён вёсене, тёсне кура, кашалсем ашне хурса тухмалла. Хёрлине – хёрли ашне, саррине – сарэ кашал варрине, симёссине – симёс кашалиа.

Хаваслэ кёвё янарать, ачасем мечёксене кирлэ җёре хураҗҗё.

В о с п и т а т е л ь. Маттур, ачасем! Светофор, пирён ачасем сан җинчен савэ та пёлеҗҗё.

С в е т о ф о р. Чăнах та-и? Эпĕ хаваспах итлетĕп.

1 - м ě ш а ч а.

Эх, чупаççĕ вăр! та вар!

Машинсем унта-кунта.

Ак виç куçлă светофор

Куç хĕсет мана.

2 - м ě ш а ч а.

– Тăхта!

Ай, ан каç сул урлă! – тет

Хĕрлĕ куç. – Инкек çеç тăвăн!

3 - м ě ш а ч а.

– Тимлĕ пул! – тесе хистет

Сарă куçĕ те. – Сул хупă!

4 - м ě ш а ч а.

Йăл çиçет те симĕс куç:

– Уттарах! – тет. – Тавтапуç!

С в е т о ф о р. Маттур, ачасем, питĕ килĕшрĕ ку сăвă мана. Светофорпа юнашарах çакан пек йăрăмлă-йăрăмлă сулсем пулнине пĕлетĕр. Мĕн ятлă-ши вĕсем?

А ч а с е м. «Зебра» теççĕ вĕсене.

С в е т о ф о р. Мĕн тума кирлĕ-ха çак йĕрсем?

А ч а с е м. Сул урлă каçма. Çынсем йышлă çуренĕ выранта пулаççĕ вĕсем яланах.

С в е т о ф о р. Ачасем, мĕн тери маттур вĕт-ха эсир! Йăлтах пĕлетĕр.

В о с п и т а т е л ь. Светофор, хăвăн çуттусене çутса тĕрĕсле-ха! Сул урлă каçма пĕлеççĕ-и пирĕн ачасем?

Светофор малтан хĕрлĕ, кайран сарă çавракисене çутатса кăтартать. Симĕс тĕспе çутатсан ачасем сул урлă каçаççĕ.

В о с п и т а т е л ь. Ачасем, атьăр хамăрăн хăнана тепĕр вайă выляса кăтартар. Вайă ячĕ – «Машинăпа кайăксем».

Ачасем кайăксен маскисене тăхăнаççĕ.

В о с п и т а т е л ь.

Вёссе килчёс кайăксем,

Пёчĕк-пёчĕк чёпписем

Сиккелеççĕ çул çинче,

Вёссе çўреç майёпен,

Шыраç тырă пёрчине.

Ачасем хайсене кайăксем пек тыткалаççĕ, çуначёсемпе «вёсеççĕ», кайран пёшкёнсе ларса урайне пўрнисемпе таккаса «тырă» пёрчисене шыраççĕ. А р ç ы н а ч а руль тытса юрласа тухать.

А р ç ы н а ч а.

Тўрĕ тикёс çулпалла

Пёр автобус вёстерет.

Хайне ирĕк çул пама

Вăл таçтанах систерет:

Ту-ту-ту! Ту-ту-ту!

Таптанатăн вёт, асту!

Ачасем пукансем çине кайса лараççĕ. Ваййа икё-виçĕ хутчен выляççĕ.

С в е т о ф о р. Питё маттур эсир, ачасем! Манăн тата ыйтусемпе тупмалли юмахсем парса сирён тавракурăма тёрёслес килет. Эсир итлеме хатёр-и?

А ч а с е м. Светофор тус, хатёр!

С в е т о ф о р. Итлёр апла.

– Хай курмасть, аҫталла каймаллине пурне те кăтартса ярать. (Çул палли.)

– Çўренё чух çўретёп,

Вёсертсенех ўкетёп. (Велосипед.)

– Урамра урапаллă пўртсем чупаççĕ,

Çынсене ёсе турттараççĕ,

Ачасене шкула леҫеççĕ. (Автобус.)

С в е т о ф о р. Чун саванать: мён тери пултарулла ачасем! Выляма та, канма та пёлетёр эсир. Сире, матгур ачасене, парнепе савантарас тетёп. Акă илсемёр. (*Кашни ачана транспорт, сул-йёр правилсемпе сыханнă плакатсем парнелет.*) Ну, халё манан кайма вăхăт ситрё. Сул синче асăрханса сурёр. Сывă пулър, тепре тёл пуличчен.

А ч а с е м. Сывă пул, Светофор тус! Тепре тёл пуличчен!

С в е т о ф о р тухса каять, воспитательпе ачасем хăна парнисемпе паллашаçсё.